

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.gov.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodika optimalizace vnitřního uspořádání půdních bloků.....1

Metodický pokyn odboru adaptace na změnu klimatu MŽP stanovující postup orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí.....3

INFORMACE

Informace odboru ochrany vod MŽP o aktualizaci sledovaného jevu databáze územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí.....4

SDĚLENÍ

Sdělení odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o přijetí Zásad regulace raka pruhovaného, Zásad regulace mývala severního, Zásad regulace husice nilské a Zásad regulace vodního moru amerického.....5

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Metodika optimalizace vnitřního uspořádání dílů půdních bloků

Příloha č. 2: Metodický pokyn stanovující postup orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí (2. aktualizace)

Příloha č. 3: Vyjádření orgánu ochrany ZPF k předloženému plánu protierozních opatření

Příloha č. 4: Popis Aktualizace sledovaného jevu v databázi územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodika optimalizace vnitřního uspořádání půdních bloků

Tato metodika je určena zejména zemědělským podnikům, odborným poradcům, projektantům, pracovníkům státní správy a dalším odborníkům zabývajícím se ochranou zemědělské půdy, vodního režimu krajiny a organizací zemědělského hospodaření.

Metodika řeší problematiku vnitřního uspořádání dílů půdních bloků s cílem propojit požadavky efektivního zemědělského hospodaření s potřebou ochrany půdy, vody a krajinných funkcí. Zaměřuje se na návrh prostorového uspořádání zemědělských pozemků respektujícího přírodní podmínky území, morfologii terénu, technologické možnosti zemědělské techniky a požadavky na ochranu půdních a vodních zdrojů.

Základním principem metodiky je vymezení produkčních a environmentálně-technických ploch uvnitř dílů půdních bloků, které společně vytvářejí funkční celek umožňující dlouhodobě udržitelné hospodaření. Environmentálně-technické plochy vytvářejí prostor pro začlenění opatření ke snižování eroze, zadržování vody v krajině, omezení degradace půdy a posílení ekologické stability zemědělské krajiny.

Metodika stanovuje postup pro analýzu stávajícího uspořádání dílů půdních bloků, kritéria pro návrh optimalizovaného prostorového uspořádání a zásady jeho realizace v podmínkách zemědělské praxe. Součástí metodiky jsou rovněž modelové příklady aplikace navrženého postupu v různých podmínkách zemědělského hospodaření. Metodika poskytuje praktický návod pro návrh uspořádání dílů půdních bloků v rámci stávajících forem hospodaření a bez vytváření nových administrativních povinností.

Navržený postup přispívá ke snížení erozního ohrožení a degradace zemědělské půdy, ke zlepšení retenční schopnosti území a ekologické stability krajiny a současně přispívá k efektivnějšímu využití zemědělské techniky a plánování pracovních operací.

Tato metodika vznikla na základě spolupráce Výzkumného ústavu monitoringu a ochrany půdy, v. v. i., České zemědělské univerzity v Praze, Českého vysokého učení technického v Praze a Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem v rámci projektu „Systém environmentálně-technických optimalizací prostorových parametrů zemědělských pozemků v kontextu setrvalého efektivního hospodaření“ a je zveřejňována ve Věstníku MŽP za účelem rozšíření povědomí o navrženém postupu a podpory jeho praktického uplatňování při ochraně zemědělské půdy, zlepšování vodního režimu krajiny a posilování ekologické stability zemědělské krajiny.

Metodika je uvedena v Příloze č. 1, která je nedílnou součástí Věstníku MŽP, ročníku XXXVI, částky 6.

Ing. Linda Stuchlíková
ředitelka odboru adaptace na
změnu klimatu

Přílohy

Příloha č. 1: *Metodika optimalizace vnitřního uspořádání dílů půdních bloků*

Metodický pokyn

odboru adaptace na změnu klimatu MŽP stanovující postup orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí

Za účelem sjednocení praxe orgánů ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) tak, aby byly zajištěny požadavky na ochranu ZPF podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňuje ministerstvo ve Věstníku MŽP 2. aktualizaci metodického pokynu, který blíže specifikuje dočasný režim ochrany zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí a postup orgánů ochrany ZPF. Dále je v tomto pokynu vymezen bod, který se věnuje postupu orgánů ZPF při řízení o žádosti o změnu trvalého travního porostu na ornou půdu.

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti dnem zveřejnění. Zároveň se tímto sdělením ruší metodický pokyn Ministerstva životního prostředí zveřejněný ve Věstníku MŽP ROČNÍK XXXVI, částka 1, leden 2026.

Metodický pokyn stanovující postup orgánů ochrany ZPF při ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí, a Vyjádření orgánu ochrany ZPF k předloženému plánu protierozních opatření (formulář dopisu zasílaný na Ministerstvo zemědělství), které je jeho přílohou, jsou uvedeny v Příloze č. 2 a Příloze č. 3, které jsou nedílnou součástí Věstníku MŽP, ročníku XXXVI, částky 6.

Ing. Linda Stuchlíková

ředitelka odboru adaptace na
změnu klimatu

Přílohy

Příloha č. 2: *Metodický pokyn stanovující postup orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu vyhlášky č. 240/2021 Sb., o ochraně zemědělské půdy před erozí (2. aktualizace)*

Příloha č. 3: *Vyjádření orgánu ochrany ZPF k předloženému plánu protierozních opatření*

INFORMACE

Informace

odboru ochrany vod MŽP o aktualizaci sledovaného jevu databáze územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí

V souladu s § 3 vyhlášky č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu ve znění pozdějších předpisů Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) zveřejňuje ve Věstníku MŽP aktualizaci sledovaného jevu databáze územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí (dále jen „aktualizace“). Nové prostorové vymezení sledovaného jevu ve vektorové formě je dostupné na: <https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/projekty/kritickebody/> a od prosince 2026 též na <https://povis2.mzp.gov.cz/>.

Aktualizace je výstupem projektu TAČR SS06010059 „Zvýšení připravenosti urbanizovaných lokalit v ČR propojením metody kritických bodů s indikátorem přívalových povodní“ řešeného v letech 2024-2026 na základě metodiky schválené Ministerstvem životního prostředí, Sekce technické ochrany životního prostředí, číslo jednací: MŽP/2026/950/277.

Popis aktualizace sledovaného jevu v databázi územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí, včetně metadatového profilu, je uveden v Příloze č. 4, která je nedílnou součástí Věstníku MŽP, ročníku XXXVI, částky 6.

Mgr. Martin Pták

ředitel odboru ochrany vod

Přílohy

Příloha č. 4: *Popis Aktualizace sledovaného jevu v databázi územně analytických podkladů č. 40 – kritický bod a jeho povodí*

SDĚLENÍ

Sdělení

odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků MŽP o přijetí Zásad regulace raka pruhovaného, Zásad regulace mývala severního, Zásad regulace husice nilské a Zásad regulace vodního moru amerického

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední orgán státní správy ochrany přírody ve smyslu § 79 odst. 6 zákona č. 114/1992 sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), zajistilo projednání a přijalo dne 27. srpna 2026 (protokol č. j. MZP/2026/630/1832) Zásady regulace raka pruhovaného (*Faxonius limosus*) a zároveň přijalo téhož dne (protokol č. j. MZP/2026/630/1809) Zásady regulace mývala severního (*Procyon lotor*), (protokol č. j. MZP/2026/630/1833) Zásady regulace husice nilské (*Alopochen aegyptiaca*) a (protokol č. j. MZP/2026/630/1831) Zásady regulace vodního moru amerického (*Elodea nuttallii*) v České republice.

Rak pruhovaný je nebezpečný nepůvodní druh raka, který je přenašečem původce račího moru. Na některých lokalitách se může společně vyskytovat s původními druhy raků, ale většinou je v důsledku větší konkurenceschopnosti a přenosu račího moru vytlačí a přebírá jejich stanoviště. Hlavní prioritou managementu druhu je včasná detekce a brzká eliminace po introdukci na nové lokality a eradikace či významná redukce populací druhu na prioritních lokalitách z pohledu ochrany přírody, kterými jsou především lokality původních ohrožených druhů raků, a také regulace populací na ostatních lokalitách výskytu za účelem snížení rizika opětovné kolonizace a šíření raka pruhovaného v České republice.

Mýval severní se v České republice již vyskytuje v západních Čechách a na střední Moravě a současně se šíří na nové lokality v rámci středních a severních Čech a severní Moravě, kde hrozí trvalé usídlení dalších populací. Výskyt mývala severního představuje významný impakt pro původní faunu (např. vodní ptáky a jiné obratlovce), představuje veterinární a zdravotní riziko a má socio-ekonomické dopady. Mýval severní je hostitelem patogenů, které mohou ohrožovat lidské zdraví, domácí mazlíčky i hospodářská zvířata. Cílem managementu mývala severního je jeho dlouhodobá regulace s uplatněním diferencovaného přístupu podle dopadů a rizik druhu v České republice.

Husice nilská na území ČR poprvé zahnízdila v roce 2008 a od té doby narůstá počet hnízdících párů i početnost populace pozorované mimo hnízdního období. Z environmentálního hlediska ohrožují větší hejna husic prostředí několika způsoby. V první řadě je významným ohrožením teritorialita vůči jiným druhům, především obsazování jejich teritorií a hnízd. V případě obrany teritoria je husice schopná usmrtit (např. utopit) ptáka jiného druhu. Může také docházet k vytlačování

původních druhů z hnízdišť. Existují případy křížení husic s jinými původními druhy kachen, hus a husic (kříženci jsou však zpravidla neplodní). I přesto, že husice nilské nemigrují na velké vzdálenosti, je u tohoto druhu riziko přenosu ptačí chřipky, zvláště pokud se hnízdiště husic nalézají poblíž chovů drůbeže. Kolonie založené u menších vodních nádrží mohou způsobit eutrofizaci vody v nádrži. Podle některých zjištění jsou husice schopné lovit i obojživelníky. Cílem managementu husice nilské je její eradikace v prioritních lokalitách a celostátní regulace v České republice.

Vodní mor americký je v České republice v počátcích svého šíření, na rozdíl od známějšího a velmi podobného vodního moru kanadského (*Elodea canadensis*). Ten je však na mnoha místech Evropy vodním morem americkým postupně nahrazován. Vyskytuje se ve stojatých i tekoucích vodách, kde je schopen vytvořit velké množství biomasy a hustě zarůst celý vodní sloupec. Velmi efektivně se šíří pomocí fragmentů lodyh.

Přes zatím omezený výskyt druhu ho není možné na celém území České republiky eradikovat, a to zejména kvůli absenci účinné metody eradikace v tekoucích vodách a skutečnosti, že většina managementových zásahů s sebou nese velké riziko dalšího šíření druhu a negativního vlivu na ostatní rostlinné a živočišné druhy. Je proto nutné zaměřit se zejména na osvětu veřejnosti a prevenci, s důrazem na zabránění vzniku nových lokalit – minimalizovat úniky z akvárií a zahradních jezírek do volné přírody a zajistit čištění vodáckého, potápěčského, rybářského apod. vybavení tak, aby byl omezen transport fragmentů rostlin. Tam, kde to podmínky dovolují, je možné aplikovat některý z managementových zásahů, ale vždy až po zvážení všech rizik a přínosů. Účinný management rybníků a vodních nádrží invadovaných vodním morem americkým představuje letnění, které obvykle nemá negativní vliv na necílové druhy rostlin, ale není vhodné tam, kde by mohlo ohrozit ochranný cenné druhy vodních živočichů.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace jsou v souladu s § 13h odst. 2 ZOPK stanovovány na regionální úrovni místně příslušnými orgány ochrany přírody (krajské úřady, Správy NP, AOPK ČR, újezdní úřady) formou opatření obecné povahy ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Realizace opatření stanovených těmito zásadami regulace a opatřeními obecné povahy je zajišťována v souladu s § 13j odst. 4 a 5 ZOPK za účasti vlastníků a uživatelů pozemků (včetně držitelů zvláštních oprávnění, jakými jsou výkon práva myslivosti či rybářství).

Kompletní text výše uvedených dokumentů je uveřejněn na webových stránkách Ministerstva životního prostředí:

<https://mzp.gov.cz/cz/agenda/priroda-a-krajina/nepuvodni-a-invazni-druhy/odborne-podklady-a-metodiky>

Ing. Jan Šíma

ředitel odboru druhové ochrany
a implementace mezinárodních
závazků